

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

2023-2024

Inhoud

Inleiding	4
Contactgegevens	4
Contactpersonen	4
Missie & visie	5
Passend onderwijs.....	6
Aanmelding en toelating tot De Ladder	7
Ondersteuningsstructuur	8
Begeidingsniveau 1: algemene, reguliere begeleiding in de groep.....	8
Begeidingsniveau 2: extra begeleiding in de groep.....	8
Begeidingsniveau 3: speciale begeleiding i.s.m. de intern begeleider	9
Begeidingsniveau 4: speciale begeleiding met inzet externen	9
Begeidingsniveau 5: verwijzing naar speciaal (basis) onderwijs	9
Extra ondersteuning	10
Ambities voor het ontwikkelen van ondersteuning.....	10
Grenzen aan de ondersteuning.....	10
Ondersteuningsstructuur in een overzicht.....	11
Opbrengstgericht en handelingsgericht werken.....	13
Gesprekkencyclus en afspraken	14
Startgesprek	14
Groepsbespreking sociaal-emotioneel.....	14
Ontwikkelgesprek.....	14
Groepsbespreking M-toetsen	14
Facultatief eindgesprek	14
Groepsbespreking E-toetsen	14
Extra gesprek	15
Taken binnen de ondersteuningsstructuur	16
De leerkracht.....	16
De intern begeleider.....	16
Remedial teacher	17
Specialist meerbegaafdheid	17
Interne contactpersoon (vertrouwenspersoon)	17
Kanjercordinator	17
Directeur-bestuurder	17
Partners buiten de school	18
Samenwerkingsverband ZOUT	18
Sociaal dorpssteam.....	18

GGD	18
Logopediepraktijk Maarn	18
Kinderfysiotherapie Maarn	18
Auris Zorg en Onderwijs	19
Overige partners.....	19

Inleiding

Voor u ligt het schoolondersteuningsplan (SOP) 2023-2024 van Oecumenische basisschool De Ladder in Maarn. In dit SOP leest u hoe wij de ondersteuning van alle leerlingen op De Ladder organiseren.

Wij zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband Zuidoost Utrecht (ZOUT). Binnen het samenwerkingsverband is een basisondersteuning afgesproken voor de hele regio¹. De basisondersteuning houdt in de ondersteuning die aan alle leerlingen in Zuidoost Utrecht geboden wordt. Uitgangspunt van de basisondersteuning is dat alle kinderen thuisnabij naar school kunnen. Daarom is er een brede basisondersteuning afgesproken, waarin veel ondersteuning geboden wordt, zodat de meeste kinderen in onze regio naar een school kunnen in hun eigen buurt, en niet hoeven te reizen om op een speciale school de ondersteuning te krijgen die ze nodig hebben. In de bijlage van dit SOP vindt u de omschrijving van die basisondersteuning.

Hoe zorgen wij er op De Ladder voor dat alle kinderen deze basisondersteuning krijgen? De basisondersteuning op De Ladder wordt in vijf verschillende begeleidingsniveaus vormgegeven. Meer uitleg over de begeleidingsniveaus kunt u lezen onder het kopje ondersteuningsstructuur.

Naast de basisondersteuning biedt De Ladder ook extra ondersteuning aan voor kinderen die wat meer nodig hebben. In dit SOP staan de mogelijkheden, ambities én grenzen van onze school beschreven in het bieden van onderwijs aan kinderen met een specifieke, minder vaak voorkomende, onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.

Contactgegevens

Naam school	Oecumenische basisschool De Ladder
Adres	Breeschotenlaan 26
Postcode & plaats	3951 VL Maarn
Mailadres	directeur@deladder.nl
Website	www.deladder.nl
Brinnummer	09IP

Contactpersonen

Directeur-bestuurder:	Simone van Delft
Adjunct-directeur:	Danielle van Leeuwen
Intern begeleiders:	Henrike van Manen & Esther van den Top

---

¹ Zie het ondersteuningsplan 2022-2026 van samenwerkingsverband ZOUT

Missie & visie

De missie van De Ladder is *het verzorgen van goed onderwijs in een veilige omgeving*, zodat kinderen met plezier naar school gaan, zich veilig voelen, zelfvertrouwen hebben en beschikken over basisvaardigheden voor de toekomst. Onder een veilige omgeving verstaan we een school waarin kinderen zichzelf kunnen zijn, met plezier naar school gaan en leren omgaan met tegenslag of conflicten. Ze ontwikkelen hun identiteit door een aanpak waarbij verschillende aspecten van de persoonsontwikkeling van een kind worden aangesproken. Betekenisvol leren door spel en onderzoek staan daarbij centraal. Wij laten kinderen ontwikkelen door ons onderwijs te richten op de zone van de naaste ontwikkeling, waarbij uitgegaan wordt dat ieder kind ontwikkelbaar is en gekeken wordt naar de volgende stap die een kind kan gaan zetten. Respect en vertrouwen zijn de basis van onze normen en waarden met elkaar. De leerkracht creëert een uitdagende omgeving, geeft feedback en geeft het goede voorbeeld. Vanuit de visie *stap voor stap de wereld in*, ontwikkelen kinderen zich optimaal. Aanvullend aan onze visie hebben wij onze pedagogische visie, onze didactische visie en onze oecumenische visie. Hieronder worden de verschillende visies verder toegelicht.

De Ladder gaat uit van de positieve eigenheid van een kind, die het verlangen heeft het goede te doen. De school wordt gezien als een plek waar ieder kind zichzelf kan ontwikkelen en waar kinderen samen oefenen in sociale vaardigheden en persoonlijke ontwikkeling. Om dat voor elkaar te krijgen, werken wij volgens de Kanjerafspraken vanuit de Kanjertraining. De Kanjerafspraken: *we vertrouwen elkaar, we helpen elkaar, we werken samen en we hebben plezier* sturen het pedagogisch handelen van de leerkracht en worden dagelijks gebruikt om de sfeer in de klas en de omgang met elkaar bespreekbaar te maken. De Kanjerafspraken worden ook gebruikt om de kinderen te leren reflecteren op hun eigen gedrag en waar nodig hun gedrag te veranderen.

Onderwijs draagt bij om kinderen zowel nu als in de toekomst te helpen om deel te nemen aan de maatschappij. Op school leren de kinderen zowel cognitieve vaardigheden, als hun persoonlijke vaardigheden te ontwikkelen. Cognitieve vaardigheden zijn vaardigheden die nodig zijn om kennis op te nemen. Ze zijn belangrijk om o.a. de basisvaardigheden lezen, taalverzorging, spelling, rekenen en schrijven aan te leren. Persoonlijke vaardigheden zijn o.a. samenwerken, kritisch denken, creatief denken, mediawijsheid en problemen oplossen. De didactische visie van De Ladder, de manier waarop er wordt lesgegeven, is gebaseerd op *expliciete directe instructies voor de basisvakken* en onderzoekend en ontdekkend leren voor zaakvakonderwijs. Vanuit onze visie vinden wij het belangrijk kinderen de cognitieve vaardigheden goed aan te leren. Hiervoor maken wij gebruik van expliciete directe instructies, waarbij de leerkrachten een concreet lesdoel hebben voor alle kinderen en zij de strategie om dit lesdoel te behalen stapsgewijs helder uitleggen. Vanuit het *onderzoekend en ontdekkend leren* ontwikkelt de leerkracht een betekenisvolle leeromgeving en treedt coachend op bij het leren van onderzoeksvaardigheden en creatieve vaardigheden. De Ladder werkt met betekenisvolle thema's van 6 tot 8 weken binnen het projectonderwijs. Er wordt gewerkt vanuit de zone van de naaste ontwikkeling waarbij uitgegaan wordt dat ieder kind ontwikkelbaar is en gekeken wordt naar de volgende stap die een kind samen of alleen kan maken. Het betekenisvol leren houdt in dat hetgeen geleerd wordt aansluit bij de belevingswereld en hierdoor is het kind actief betrokken. Spel en onderzoek is een dagelijkse werkelijkheid.

Passend onderwijs

Op 1 augustus 2014 is de Wet passend onderwijs in werking getreden. Deze wet is gemaakt om ervoor te zorgen dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Ook de kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Het doel van de Wet Passend Onderwijs is om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen thuis nabij naar school kunnen.

Om de Wet passend onderwijs goed uit te voeren, is Nederland verdeeld in een aantal regio's. In elke regio is een samenwerkingsverband passend onderwijs opgericht, dat de uitvoering coördineert. De Ladder neemt actief deel aan het Samenwerkingsverband ZOUT. Deze samenwerking met een groot aantal 'reguliere' scholen en het speciaal onderwijs heeft vooral tot doel de ondersteuning aan de kinderen op alle scholen in de regio te optimaliseren. Wij maken gebruik van elkaars expertise en geven op deze manier vorm en inhoud aan Passend Onderwijs.

Het samenwerkingsverband heeft een schoolondersteuningsteam (SOT). Het SOT is beschikbaar om hulp te bieden aan elke school in de regio die vragen heeft over de begeleiding van een leerling. Hierbij kunnen de intern begeleiders (IB-ers) kinderen aanmelden voor onderzoek en/of om de leerkracht te ondersteunen in een passendere begeleiding. Daarnaast kan De Ladder gebruik maken van de kennis en expertise van het dorpssteam (vanuit de gemeente). Het dorpssteam kan door de IB-ers en/of ouders worden ingeschakeld als de vraagstukken niet alleen op school spelen, maar ook in de thuissituatie.

De Ladder hecht veel waarde aan het bieden van passende ondersteuning aan onze kinderen. Ons uitgangspunt is vroegtijdige signalering en aanpak van gedrags- en leerproblemen. De ondersteuning voor onze kinderen heeft de volgende kenmerken:

- zo vroeg mogelijk; welke onderwijsbehoeften heeft het kind?
- zo dichtbij mogelijk; beter in de klas dan daarbuiten.
- zo effectief mogelijk; het kind moet er maximaal van kunnen profiteren.
- zo preventief mogelijk; hoe eerder een behoefte wordt ontdekt hoe korter de extra hulp nodig is.
- zo flexibel mogelijk; uitgaan van wat nodig is en zo nodig vaste patronen doorbreken.

Ons doel is om de kinderen zoveel mogelijk in de groep de benodigde ondersteuning te bieden. Soms is er echter op bepaalde momenten ondersteuning nodig voor kinderen apart of in kleine groepen buiten de eigen groep. Deze ondersteuning -met een duidelijk leer- of ontwikkelingsdoel- wordt gegeven door de remedial teacher (RT'er) of specialist meerbegaafdheid. Soms is dit kortdurend, soms gedurende een langere periode. Dit is afhankelijk van de mate waarin het doel behaald is. Afstemming vindt altijd plaats met de ouders, waar mogelijk ook met het kind. De rol van de intern begeleider is ondersteunend, coachend en volgend in dit proces.

Voor kinderen die structureel een ander onderwijsaanbod nodig hebben dan de leeftijdsgroep, biedt de school een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding, gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende kinderen. De leerkrachten, ouders en eventueel het kind en externe betrokkenen evalueren periodiek of het aanbod het gewenste effect heeft. Zo nodig worden de interventies bijgesteld.

Aanmelding en toelating tot De Ladder

De Ladder heeft als uitgangspunt dat alle kinderen welkom zijn op De Ladder. Bij het aanmelden en toelaten van kinderen tot De Ladder moeten wij ons wel aan de wet houden. Artikel 40 lid 2 van de WPO bepaalt dat de aanmelding voor toelating van kinderen schriftelijk moet gebeuren en pas kan worden gedaan vanaf de dag waarop het kind 3 jaar oud is. De schriftelijke aanmelding wordt gedaan doordat ouders het inschrijfformulier invullen en delen met de school. Vanaf het moment dat een kind is aangemeld, gaat de zogenaamde “zorgplicht voor passend onderwijs van het bevoegd gezag” in. In het geval van De Ladder betekent dit dat de directeur-bestuurder samen met de intern begeleiders moet onderzoeken of de school kan voldoen aan de ondersteuning die dat kind nodig zal hebben. Wanneer De Ladder zichzelf niet in staat acht om de ondersteuning te bieden die een kind nodig heeft, dan is De Ladder verantwoordelijk voor het vinden van een school die deze ondersteuning wel kan bieden.

De zorgplicht van De Ladder vervalt als er aantoonbaar geen plaatsruimte is voor het kind op De Ladder. Van belang is dat een kind zindelijk is als het start op De Ladder, tenzij er sprake is van een medisch probleem.

Ondersteuningsstructuur

Het kind staat centraal, met talenten en beperkingen, en elk kind is daarin weer anders.

Als het gaat om welbevinden en prestaties op school zijn er veel actoren: het is dit kind, met deze mogelijkheden en dit karakter, in deze klas, met deze leerkracht, uit dat gezin, met die ouders en die achtergrond. Waar we op De Ladder sterk in zijn, is een open en onderzoekende houding, waarin al deze factoren in ons denken en handelen worden meegenomen en meegewogen. Daaruit voortvloeiend wordt een zorgvuldige afweging gemaakt om te kijken of onderwijs op De Ladder inderdaad het beste is op dat moment voor dit kind. We doen dit samen met de ouders, in nauw overleg. We staan hierbij naast elkaar, niet tegenover elkaar. We willen immers hetzelfde: passend onderwijs voor het kind.

Om passend onderwijs goed te organiseren heeft De Ladder een ondersteuningsstructuur ingericht. In het begeleiden van de kinderen onderscheiden we op De Ladder vijf verschillende niveaus. Tussen deze niveaus van begeleiding is beweging mogelijk.

Communicatie met ouders en kind over de begeleiding verloopt in eerste instantie via de leerkracht. De intern begeleiders (en eventueel de directeur) kunnen op verzoek van ouders en/of leerkrachten aansluiten.

Begeleidingsniveau 1: algemene, reguliere begeleiding in de groep

Begeleidingsniveau 1 houdt in dat een kind de reguliere begeleiding in de groep krijgt aangeboden. De leerkrachten van alle groepen maken een groepsplan voor de ontwikkelgebieden: sociaal emotioneel, spelling, technisch lezen, taal, begrijpend lezen en rekenen. Op basis van het plan geven de leerkrachten onderwijs op maat en differentiëren bij de instructie en de verwerking, zowel naar inhoud als naar tempo. Voor het groepsplan sociaal-emotioneel wordt de aanpak afgestemd op wat er op dat moment nodig is voor de groepsdynamica. In elke groep wordt voor de vakken gewerkt met drie niveaus: het minimumniveau, het basisniveau en het verrijkniveau. De verdeling van de kinderen per niveau wordt gemaakt op basis van het gemaakte werk in de klas, de observaties van de leerkracht, de kindgesprekken, de uitkomsten van de methodetoetsen en de niet-methodegebonden toetsen (Cito). Per niveau wordt de aanpak beschreven om de leerdoelen te behalen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de leerstof die de methodes bieden, aangevuld met bijpassende leerstof en extra oefen-, verdiepings- en verrijkmateriaal.

Begeleidingsniveau 2: extra begeleiding in de groep

Onze ambitie is om zoveel mogelijk kinderen binnen de groep te ondersteunen. Daarom werken wij met kleine groepen, van gemiddeld 22 kinderen. De leerkracht heeft daardoor meer ruimte om in de groep begeleiding te geven. Wij gaan er bij deze begeleiding vanuit dat de kinderen aan dezelfde basisdoelen werken in de groep, maar de individuele verwerking is op verschillende niveaus. De ondersteuning kan worden gegeven door meer uitdaging aan te bieden bij een bepaald vakgebied. De uitdaging op cognitief gebied gaat om verdieping en verrijking van de lesstof. De uitdaging op sociaal emotioneel gebied kan bijvoorbeeld deelname aan de leerlingenraad of het verzorgen van rondleidingen zijn. De ondersteuning kan ook gaan over (kennis)hiaten op een bepaald gebied waarbij de inschatting is dat deze hiaten na kortdurende extra begeleiding, aanpassing van de leerstof of leeromgeving weer verholpen zijn. De ondersteuning op cognitief gebied wordt bijvoorbeeld vormgegeven door extra instructie van de leerkracht en extra verwerkingsstof. De ondersteuning op sociaal emotioneel gebied kan bijvoorbeeld extra gesprekjes met de leerkracht zijn. De begeleiding op niveau 2 wordt gegeven door de eigen groepsleerkracht.

Begeleidingsniveau 3: speciale begeleiding i.s.m. de intern begeleider

Begeleidingsniveau 3 gaat om het tegemoet komen aan specifieke onderwijsbehoeften van een kind, waarbij de leerkracht wordt ondersteund door deskundigen binnen de school. De leerkracht bespreekt de specifieke onderwijsbehoeften met de intern begeleider. De leerkracht neemt initiatief, formuleert de hulpvraag die hij/zij heeft en geeft aan welke interventies tot dan toe zijn ingezet voor het kind. Vervolgens bekijken de leerkracht en de intern begeleider samen welke acties ondernomen gaan worden en welke doelen we willen bereiken. Hierbij kan worden gedacht aan een observatie door de intern begeleider, ondersteuning door de RT-er, ondersteuning door de specialist meerbegaafdheid, ondersteuning door de interne contactpersoon (vertrouwenspersoon), een individuele leerlijn, etc. De acties die de leerkracht en intern begeleider willen ondernemen, worden voorgelegd aan de ouders (en soms het kind) en gezamenlijk wordt afgestemd hoe de acties het beste vorm gegeven kunnen worden.

Begeleidingsniveau 4: speciale begeleiding met inzet externen

De ondersteuning op niveau 4 vindt plaats wanneer er sprake is van speciale ondersteuning. De ondersteuning die geboden is op begeleidingsniveau 3 heeft onvoldoende gewerkt om de gestelde doelen te bereiken. De school loopt als het ware tegen haar grenzen aan betreft aanpak en begeleiding, dit wordt ook wel handelingsverlegen genoemd. Er wordt om advies gevraagd bij externe specialisten, zoals het schoolondersteuningsteam (SOT), het sociaal dorpssteam, een orthopedagoog of een andere specialist. Vanuit verschillende invalshoeken wordt onderzocht waardoor de ontwikkeling van het kind niet naar verwachting verloopt. Dit onderzoek kan zijn op basis van observaties, analyse van resultaten, gesprek met het kind en/of verdiepend onderzoek. Op basis van de uitkomsten wordt gekeken welke ondersteuning ingezet kan worden om de ontwikkeling weer op gang te brengen, zodat het kind onderwijs kan blijven volgen op De Ladder. In samenspraak met ouders wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Een OPP opstellen is verplicht voor kinderen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning van de school. In dat plan wordt samen vastgesteld hoe het kind de benodigde ondersteuning alsnog kan krijgen.

Begeleidingsniveau 5: verwijzing naar speciaal (basis) onderwijs

Wanneer de ingezette ondersteuning op niveau 4 onvoldoende is om het kind weer in ontwikkeling te krijgen, dan wordt besloten in samenspraak met ouders om naar een andere school te gaan kijken. De Ladder kan dan als school niet meer voldoen aan de onderwijsbehoeften van het kind en loopt vast in de begeleiding. Het doel van De Ladder is altijd een optimale ontwikkelingslijn te realiseren en het welbevinden en de veiligheid van het kind te waarborgen.

De school vraagt via het samenwerkingsverband ZOUT een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan voor het speciaal onderwijs (SO) of het speciaal basisonderwijs (SBO). Ouders en waar mogelijk het kind worden nauw betrokken bij dit proces. Externe van het samenwerkingsverband bepalen of de school voldoende heeft gedaan om het kind weer in ontwikkeling te krijgen en of het zo is dat de school inderdaad niet meer kan bieden wat het kind nodig heeft. Als dat zo is dat geeft het samenwerkingsverband de verklaring dat het kind toegelaten mag worden tot het speciaal onderwijs (SO) of het speciaal basisonderwijs (SBO).

Extra ondersteuning

Binnen de begeleidingsniveaus biedt De Ladder de basisondersteuning aan, zoals deze is afgesproken binnen het samenwerkingsverband ZOUT (zie de omschrijving hiervan in de bijlage). Als de basisondersteuning niet voldoende is om een kind te helpen bij zijn/haar ontwikkeling dan heeft De Ladder de mogelijkheid extra ondersteuning in te zetten. De extra ondersteuning die De Ladder kan bieden is de RT-extra en vroegtijdig signaleren en aanpak van risicoleerlingen. Deze ondersteuning wordt ingezet op begeleidingsniveau 3 en/of 4.

Bij de RT-extra worden kinderen begeleid met een eigen leervraag wanneer het onderwijsaanbod in de groep te makkelijk is. De kinderen krijgen inzicht in hun eigen denkstijl en gaan aan de slag vanuit hun groei mindset. Een belangrijk doel van de RT-extra is het laten ervaren van de leerkuil. De leerkuil is een metafoor voor het aangaan van een leerproces die de uitdagingen bij het leren zichtbaar maakt. De RT-extra kan in een groepje van maximaal 10 kinderen, in tweetallen of individueel worden gegeven. Dit is afhankelijk van de leervraag van het kind.

Het vroegtijdig signaleren en aanpak van risicoleerlingen past bij het bieden van de passende ondersteuning om gedrags- en leerproblemen zo preventief mogelijk aan te pakken. Vanaf het instroommoment in groep 1 gaat onze specialist jonge kind observeren in de groep. Wanneer er sprake is van een specifieke onderwijsbehoefte, dan wordt een handelingsplan opgesteld met een plan van aanpak in de groep. Mocht er meer ondersteuning nodig zijn, dan wordt er buiten de groep ondersteuning geboden door de jonge kind specialist. Als de school handelingsverlegen blijkt, wordt er specialistische hulp aangevraagd bij Auris of het schoolondersteuningsteam ZOUT.

Ambities voor het ontwikkelen van ondersteuning

Op De Ladder zijn wij goed in het vroegtijdig signaleren van lees- en spellingsproblemen. Ook hebben wij voldoende materialen op school om kinderen te ondersteunen bij dit soort problemen. De afgelopen jaren hebben wij gemerkt dat wij op het gebied van rekenen nog onvoldoende expertise hebben om deze problemen gelijkwaardig aan de lees- en spellingsproblemen aan te pakken. In schooljaar 2023-2024 gaan wij werken met een nieuwe rekenmethode, namelijk Getal & Ruimte junior. Daarnaast gaan wij ook bewegend leren implementeren bij het rekenonderwijs. Vervolgens willen wij onze kennis over rekenproblemen vergroten, de wijze waarop wij rekenproblemen signaleren en de aanpak van rekenproblemen. Hier is ruimte voor gereserveerd tijdens onze studiedagen en waar nodig kan er scholing worden ingekocht.

Grenzen aan de ondersteuning

Iedere school heeft ook grenzen wat betreft de mate van ondersteuning die geboden kan worden. Op dit moment heeft De Ladder weinig te maken met ondersteuningsbehoefte voor fysieke beperkingen, medisch handelen of langdurige ziekte. Er zijn nu geen kinderen met ondersteuningsbehoeften n.a.v. dit soort omstandigheden. Indien ouders gerichte vragen hebben over de mogelijke ondersteuning in dit soort situaties, dan zullen wij ons verdiepen in de specifieke behoeften van het kind. Indien mogelijk kunnen wij dan onze kennis vergroten, een aanpak opstellen en de begeleiding vormgeven.

Ondersteuningsstructuur in een overzicht

Begeleiding	Omschrijving	Verantwoordelijk	Afstemming met ouders
Niveau 1	De leerkracht werkt volgens de cyclus van handelingsgericht werken. De leerkracht schrijft twee keer per jaar een groepsplan voor de verschillende ontwikkelgebieden. Het groepsplan bevat een tussenevaluatie en een eindevaluatie. Op basis van de evaluaties past de leerkracht het aanbod, de organisatie en/of de aanpak aan. De leerkracht reflecteert hierbij ook op het eigen handelen.	Leerkracht	De leerkracht voert het gesprek met ouders en soms het kind over de totale ontwikkeling van het kind. Leerkracht en ouders overleggen als partners en stemmen af. De gesprekken vinden plaats binnen de reguliere gesprekscyclus.
Niveau 2	De leerkracht werkt volgens de cyclus van handelingsgericht werken. De leerkracht vraagt ondersteuning van de specialisten binnen de school om het onderwijsaanbod af te stemmen op de onderwijsbehoeften van het kind. De aanpak, organisatie en aanbod worden in het groepsplan beschreven, uitgevoerd en geëvalueerd door de leerkracht.	Leerkracht	De leerkracht voert het gesprek met ouders en soms het kind over de totale ontwikkeling van het kind. Leerkracht en ouders overleggen als partners en stemmen af. De gesprekken vinden plaats binnen de reguliere gesprekscyclus.
Niveau 3	De leerkracht bespreekt de ondersteuningsbehoefte van het kind met de intern begeleider. De intern begeleider onderneemt samen met de leerkracht de acties. Indien wenselijk wordt er een individueel handelingsplan opgesteld voor het kind. De leerkracht houdt de regie over het uitvoeren van het plan. De evaluatie vindt plaats samen met de intern begeleider.	Leerkracht (intern begeleider, RT'er of specialist meerbegaafdheid)	De leerkracht voert het gesprek met ouders en soms het kind over de totale ontwikkeling van het kind. Leerkracht en ouders overleggen als partners en stemmen af. De gesprekken vinden plaats binnen de reguliere gesprekscyclus. Indien nodig wordt er een extra gesprek gepland buiten de reguliere gesprekscyclus. De intern begeleider sluit aan indien nodig. In specifieke situaties is het helpend als de RT'er of specialist meerbegaafdheid aansluit, maar dit is niet standaard.

Niveau 4	De school is handelingsverlegen en kan daardoor onvoldoende tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van het kind. In overleg met ouders en soms het kind worden externe specialisten betrokken bij de begeleiding om het onderwijs voor het kind beter afgestemd te krijgen. Er wordt een ontwikkelperspectiefplan (OPP) opgesteld. In dit plan wordt omschreven hoe het kind de benodigde ondersteuning alsnog kan krijgen.	Leerkracht en intern begeleider	De leerkracht en intern begeleider hebben samen met ouders de gesprekken. Soms ook met het kind. De gesprekken kunnen buiten de reguliere gesprekscyclus plaatsvinden. Wanneer het samenwerkingsverband en/of het dorpssteam betrokken is, vindt er 2 à 3 keer per schooljaar een groot overleg plaats tussen alle betrokkenen.
Niveau 5	De ingezette ondersteuning is onvoldoende om te kunnen voldoen aan de onderwijsbehoeften van het kind. Het kind heeft baat bij gespecialiseerd onderwijs, zoals speciaal (basis) onderwijs, ook al is dat niet het meest thuisnabij. De intern begeleider begeleidt de ouders en waar mogelijk het kind bij het zoeken naar een passende school. Bij het samenwerkingsverband wordt een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd. Externe specialisten bepalen voor het samenwerkingsverband of het kind het meeste baat heeft bij gespecialiseerd onderwijs.	Intern begeleider en directie	Er is overleg met de leerkracht, intern begeleider, ouders en eventuele externen. In sommige situaties sluit de directie ook aan bij de gesprekken.

Begeleidingsniveau	Soort begeleiding	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
4	Begeleiding vanuit het schoolondersteuningsteam (SOT)	2	2	1	3
4	Aantal leerlingen met een ontwikkelperspectiefplan (OPP)	3	3	3	2
5	Afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen speciaal basisonderwijs (TLV SBO)	0	1	1	0
5	Afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen speciaal onderwijs (TLV SO)	1	0	0	1
3 of 4	Terugplaatsing vanuit speciaal(basis)onderwijs naar De Ladder	0	0	0	0

Opbrengstgericht en handelingsgericht werken

Op De Ladder werken we volgens de cyclus van handelingsgericht werken (HGW). HGW is een systematische manier van werken, waarbij waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren centraal staan. Waarnemen gebeurt door het evalueren van het groepsplan, het verzamelen van leerlingengegevens in een groepsoverzicht en het signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften door observaties. Bij het begrijpen worden deze specifieke onderwijsbehoeften benoemd. Tijdens het plannen worden de leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften geclusterd en wordt er een groepsplan op drie niveaus opgesteld: het minimumniveau, het basisniveau en het verrijkingniveau. Als laatste wordt het uitvoeren van het groepsplan gerealiseerd. Per vakgebied wordt een indeling gemaakt op welk niveau een leerling werkt en wordt de inhoud van de lesstof hierop aangepast. De leerkracht geeft gedifferentieerde instructie en zet hierbij de instructietafel in. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van dagtaken in de onderbouw en weektaken in de bovenbouwgroepen. De groepsplannen worden per periode bijgesteld waarbij de toetsgegevens worden geëvalueerd, geanalyseerd en interventies of acties worden ondernomen. Twee keer per jaar worden de groepsplannen door de intern begeleider besproken met de leerkrachten.

Er wordt op De Ladder gewerkt met kleine groepen van gemiddeld 22 kinderen. Hierdoor is het mogelijk om in de klas passende ondersteuning te bieden door de eigen leerkracht. Uit onderzoek blijkt dat begeleiding in de eigen klas effectiever is dan buiten de klas en door het kind als plezieriger wordt ervaren. Het kind ervaart minder een uitzonderingspositie.

Gesprekkencyclus en afspraken

Startgesprek

Ieder schooljaar vinden in de derde en vierde week de startgesprekken plaats. Het startgesprek heeft als doel de verwachtingen tussen het kind, de ouders en de leerkracht voor komend schooljaar helder te hebben. Belangrijk is dat het kind aanwezig is bij het startgesprek. Op deze manier willen wij de samenwerking met elkaar versterken. Het startgesprek duurt 15 minuten.

Groepsbespreking sociaal-emotioneel

Voor de start van het schooljaar heeft de leerkracht het groepsplan sociaal-emotioneel opgesteld. De intern begeleider komt in de derde of vierde week van het schooljaar de groepsdynamica observeren in de groep. De leerkracht past op basis van deze observatie en de eigen observatie het groepsplan aan waar nodig. In november worden de Kanvas vragenlijsten afgenomen. De kanvas vragenlijsten zijn onderdeel van de Kanjermethode. De uitkomsten van de vragenlijsten en de eigen observaties zijn belangrijk voor de tussenevaluatie. Tijdens de groepsbespreking sociaal-emotioneel bespreekt de intern begeleider met de leerkracht wat de groep en/of het individuele kind nodig heeft om voldoende tot ontwikkeling te komen.

Ontwikkelgesprek

In februari is het eerste portfolio in MijnRapportfolio compleet. Aan de hand van dit portfolio wordt gesproken welke doelen zijn behaald, hoe de ontwikkeling van het kind (zowel cognitief als sociaal-emotioneel) verloopt en welke afspraken eventueel nog nodig zijn om de begeleiding van het kind beter vorm te geven. De kinderen van groep 5 t/m 8 zijn bij dit gesprek aanwezig. Voor de kinderen van groep 1 t/m 4 vindt het gesprek plaats tussen ouders en leerkracht. Het gesprek duurt 15 minuten.

Groepsbespreking M-toetsen

Eind februari vindt de groepsbespreking M-toetsen tussen de leerkracht en de intern begeleider plaats. De resultaten van de Cito M-toetsen en de methodetoetsen worden geanalyseerd. Het groepsplan wordt geëvalueerd. Op basis van de analyse en evaluatie wordt een nieuw groepsplan opgesteld. De intern begeleider maakt met de leerkracht ook afspraken over de ondersteuning die nodig is en op welke wijze dit wordt georganiseerd.

Facultatief eindgesprek

In juni is het tweede portfolio in MijnRapportfolio compleet. Op basis van het portfolio kunnen ouders en leerkrachten beide initiatief nemen voor een eindgesprek.

Groepsbespreking E-toetsen

Eind juni vindt de groepsbespreking E-toetsen tussen de leerkracht en de intern begeleider plaats. De resultaten van de Cito E-toetsen en de methodetoetsen worden geanalyseerd. Het groepsplan wordt geëvalueerd. Op basis van de analyse en evaluatie wordt de overdracht naar de volgende leerkracht voorbereid. De intern begeleider maakt met de leerkracht ook afspraken over de ondersteuning die komend schooljaar nodig is.

Extra gesprek

Wanneer ouders en/of leerkracht behoefte hebben aan een extra gesprek, omdat de ontwikkeling van het kind niet verloopt zoals verwacht, dan kunnen beide een extra gesprek initiëren.

Taken binnen de ondersteuningsstructuur

Binnen de ondersteuningsstructuur op De Ladder zijn verschillende personen betrokken vanuit hun functie. Hieronder is per functie beschreven welke taken behoren tot de functie, zodat ook voor ouders helder is wanneer wie vanuit school betrokken is.

De leerkracht

De belangrijkste taak op onze school is weggelegd voor de leerkracht. De leerkracht kent het kind het best en ziet het kind het meest van de tijd, daarbij wordt er nauw samengewerkt met de ouders van het kind.

De primaire taak van de leerkracht is om alle kinderen uit de groep goed onderwijs te geven. De leerkracht zorgt voor een goede, veilige sfeer in de groep, schept een positief werkklimaat en zorgt dat de kinderen voldoende tijd en gelegenheid hebben om te leren.

De leerkracht stelt een groepsplan voor de groep op, stelt eventuele individuele handelingsplannen op en evalueert deze. De leerkracht geeft expliciete, directe instructie en verwerking (EDI). De leerkracht signaleert leerlingen die opvallen in hun ontwikkeling en/of gedrag en neemt de nodige maatregelen. Hierbij werkt de leerkracht samen met collega's en vraagt om hulp indien dit nodig is.

De intern begeleider

De intern begeleider is de ondersteuningscoördinator van de school. De taken van de intern begeleider zijn onder te brengen in drie gebieden: coördinerende, begeleidende en innoverende taken.

Coördinerende taken van de intern begeleider bestaan uit het opstellen van procedures en richtlijnen met betrekking tot de interne ondersteuning en het bewaken hiervan. Ook organiseert de intern begeleider de aanmelding en verwijzing van kinderen voor extern onderzoek en eventuele begeleiding. De intern begeleider onderhoudt contacten met externe deskundigen en participeert in een netwerk interne begeleiding van het samenwerkingsverband. Andere coördinerende taken zijn: het opstellen en bewaken van de jaarlijkse zorgkalender, het verzamelen van toetsgegevens, groepsoverzichten en schoolrapportages en het voorbereiden en leiden van de leerling- en groepsbespreking. De intern begeleider ondersteunt de directie bij het maken en analyseren van een trendanalyse uit de gegevens van het leerlingvolgsysteem. Daarnaast is er vier wekelijks overleg tussen de intern begeleiders en directie over lopende zaken. De intern begeleider beheert de orthotheek.

De intern begeleider heeft ook een coachende en begeleidende rol. De intern begeleider ondersteunt leerkrachten bij het kiezen en toepassen van toets- en observatie instrumenten in de orthotheek en bij het analyseren van toets- en observatiegegevens. De intern begeleider biedt leerkrachten hulp bij het maken van groepsoverzichten en handelingsplannen. Er wordt ook hulp en advies gegeven aan collega's over leerlingen, didactische vragen, het doen van een observatie etc.. Het is mogelijk dat de intern begeleider een gesprek voert met een individuele leerling en aansluit bij een gesprek dat gevoerd wordt met leerkracht en ouders. De intern begeleider blijft op de hoogte van actuele ontwikkelingen op het gebied van leerlingondersteuning. De innoverende taken bestaan uit het doen van voorstellen die leiden tot verbetering van het onderwijs op het gebied van de ondersteuning. Ook heeft de intern begeleider een adviserende rol bij het opstellen van het meerjarenbeleidsplan op het gebied van de ondersteuning.

Remedial teacher

De remedial teacher (RT-er) verzorgt de ondersteuning en begeleiding van kinderen die onvoldoende mee kunnen komen met het onderwijsaanbod dat wordt geboden in de groep. De remedial teacher kan de leerkracht coachen op begeleidingsniveau 2 en de ondersteuning uitvoeren op begeleidingsniveau 3. Daarnaast kan de remedial teacher ook aansluiten bij de gesprekken als een kind ondersteuning krijgt op begeleidingsniveau 4. In sommige situaties kan de remedial teacher ook ondersteuning bieden op begeleidingsniveau 4 met adviezen van externe specialisten.

Specialist meerbegaafdheid

De specialist meerbegaafdheid verzorgt de ondersteuning en begeleiding van kinderen waarvoor het onderwijsaanbod dat wordt geboden in de groep te gemakkelijk is. De specialist meerbegaafdheid kan de leerkracht coachen op begeleidingsniveau 2 om verrijking en verdieping in de groep aan te bieden. Daarnaast voert de specialist meerbegaafdheid de ondersteuning op begeleidingsniveau 3 uit om verbreding aan te bieden buiten de groep.

Interne contactpersoon (vertrouwenspersoon)

De interne contactpersoon (vertrouwenspersoon) kan begeleiding uitvoeren wanneer kinderen op sociaal-emotioneel gebied vastlopen. De begeleiding vanuit de interne contactpersoon is voor individuele kinderen. De gesprekken tussen de interne contactpersoon en het kind zijn vertrouwelijk.

Kanjercoördinator

De kanjercoördinator is vanuit de kanjermethode gespecialiseerd in de begeleiding van een groep waar aandacht nodig is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. De kanjercoördinator kan de leerkracht coachen, maar kan ook lessen geven aan de groep.

Directeur-bestuurder

De directeur-bestuurder wordt door de intern begeleider geïnformeerd over de uitvoering van de zorgstructuur. Waar nodig stemt de intern begeleider af met de directeur-bestuurder over het best passende begeleidingsniveau voor het kind. De directeur-bestuurder moet toestemming geven voor begeleiding vanuit externe organisaties of de aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring.

Partners buiten de school

Op De Ladder werken wij samen met verschillende partners. Hieronder beschrijven wij hoe de samenwerking met de partner vorm wordt gegeven.

Samenwerkingsverband ZOUT

In een ondersteuningsteam werken deskundigen vanuit het onderwijs samen met de school en met ouders. De onderwijsbehoeften van het kind staan daarbij centraal. Het ondersteuningsteam komt in beeld bij ondersteuning op de niveaus vier en vijf. School, ouders en ondersteuningsteam zoeken samen naar wat het kind nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. De intern begeleider van de school is daarbij als contactpersoon de spin in het web. Daarnaast kan het ondersteuningsteam, altijd in overleg met ouders, aangevuld worden met deskundigen van andere organisaties of betrokkenen vanuit de omgeving van het kind. Bijvoorbeeld: het sociaal dorpssteam, kinderpsycholoog, orthopedagoog, logopedist etc.

Sociaal dorpssteam

Ouders, leerlingen en school kunnen bij het sociaal dorpssteam terecht met alle soorten vragen over opvoeden en opgroeien. Vanuit een team van verschillende professionals wordt informatie, advies, steun, begeleiding en coördinatie van zorg geboden. Ook grootouders, professionele opvoeders en anderen die met leerlingen en/of hun ouders werken zijn welkom met hun vragen of zorgen.

GGD

Op vaste momenten volgt de GGD de groei en ontwikkeling van de kinderen. Alle kinderen van de groepen 2 en 7 worden uitgenodigd voor een consult. Daarnaast geeft de GGD adviezen over een gezond schoolleven, zoals voeding, veiligheid, omgaan met elkaar en het voorkomen van pesten.

Logopediepraktijk Maarn

Een keer per jaar maakt de school een afspraak met de logopediste van logopediepraktijk Maarn, om op school een logopedische screening te organiseren. Ieder kind van groep 2 wordt (met toestemming van ouders) aangemeld voor de screening. Het doel van de screening is het vroegtijdig opsporen van kinderen met een vertraagde en/of afwijkende spraak- en taalontwikkeling. Het kind wordt tijdens de schooluren gescreend op spraak- en taalontwikkeling, luistergerichtheid, adem- en stemgebruik, vloeiendheid, mondgedrag (duimen, slikken enz.), auditieve verwerking en auditieve leesvoorwaarden.

De screening wordt besproken met de leerkracht en er vindt verslaggeving plaats naar ouders en school. Wanneer een vervolg nodig is, wordt dit met ouders besproken en vindt er verwijzing plaats naar een logopedist naar keuze.

Kinderfysiotherapie Maarn

Een keer per jaar maakt de school een afspraak met de kinderfysiotherapeut van de praktijk in Maarn om op school de motorische ontwikkeling te screenen bij leerlingen in groep 2. Het doel van de screening is het vroegtijdig opsporen van kinderen met een vertraagde en/of afwijkende motorische ontwikkeling. De screening wordt besproken met de leerkracht en er vindt verslaggeving plaats naar ouders en school. Wanneer een vervolg nodig is, wordt dit met ouders besproken en kan

ondersteuning bij een fysiotherapeut naar keuze worden ingezet.

Auris Zorg en Onderwijs

Auris Zorg en Onderwijs biedt begeleiding voor kinderen met problemen in spraak, taal en gehoor. Als wij als school twijfels hebben over de ontwikkeling op het gebied van spraak, taal en/of gehoor kunnen wij een consult aanvragen bij Auris. Zij kunnen ons gerichte adviezen geven, maar waar nodig ook extra begeleiding.

Overige partners

Op De Ladder werken wij ook samen met praktijken, zoals Echt Kinderachtig, Opdidakt, OPPU, etc.

Basisondersteuning - ondersteuningsplan ZOUT 2022-2026

Norm voor basis- en extra ondersteuning

Bijlage III uit Ondersteuningsplan 2022-2026

Inhoudsopgave

Inleiding

A. Basiskwaliteit

B. Ondersteuningsstructuur op school

- Handelingsgericht en opbrengstgericht werken
- Educatief partnerschap
- Ondersteuningsstructuur en multidisciplinair overleg
- Interne begeleiding

C. Preventieve interventies en licht ondersteuningsaanbod

- I. Lees- en spellingsproblemen
- II. Rekenproblemen
- III. Cognitief (ver) bovengemiddeld
- IV. Cognitief (ver) onder gemiddeld
- V. Gedrag en sociaal emotionele ontwikkeling
- VI. Fysieke beperkingen, medisch handelen en langdurige zieke leerlingen

D. Monitoring

Inleiding

Alle scholen binnen SWV ZOUT zijn wettelijk verplicht om met elkaar af te spreken welke vormen van ondersteuning en voorzieningen iedere school in de regio moet bieden en/of hebben. Dit wordt **basisondersteuning** genoemd. Basisondersteuning wordt vastgelegd in een set van afspraken over basiskwaliteit, ondersteuningsstructuur en beschikbare interventies op scholen. Dit document beschrijft die set met afspraken voor de regio ZOUT.

Waarom een afspraak over basisondersteuning?

- De belangrijkste reden is dat het wettelijk verplicht is om met elkaar af te spreken wat basisondersteuning is. De achtergrond hiervan is dat het vooral voor ouders duidelijk moet zijn wat zij van iedere school in een regio mogen en kunnen verwachten als het gaat om het bieden van ondersteuning aan leerlingen. Het kan dan niet meer voorkomen dat een school zonder goede argumentatie een leerling weigert (niet inschrijft) op basis van een ondersteuningsvraag die onder de basisondersteuning valt.
- Daarnaast maakt een heldere afspraak over basisondersteuning direct duidelijk wat scholen ‘meer’ kunnen bovenop die basisondersteuning. Dat is **extra ondersteuning**, waarvoor zij aparte financiering ontvangen van het samenwerkingsverband ZOUT. Ook moeten scholen voor leerlingen die extra ondersteuning krijgen verplicht een OPP opstellen. Ouders hebben instemmingsrecht (op het handelingsdeel) van dat OPP. Een helder onderscheid tussen de basis- en extra ondersteuning maakt voor scholen dus duidelijker wanneer zij een OPP moeten schrijven en voor ouders duidelijker wanneer zij instemmingsrecht hebben.

De bedoeling

De **bedoeling** van passend onderwijs is dat scholen zichzelf ontwikkelen in verschillende soorten ondersteuning en daardoor steeds meer expertise in huis hebben. Zo wordt het op termijn mogelijk om minder leerlingen te verwijzen naar het speciaal (basis) onderwijs. Ook in onze gezamenlijke afspraken binnen ZOUT, in het [Ondersteuningsplan](#), staan **inclusief denken en doen** centraal. We willen samen kinderen zo thuisnabij mogelijk onderwijs aanbieden, waarmee zij zo veel mogelijk in hun eigen leefomgeving onderwijs kunnen volgen en kunnen opgroeien. Wanneer we dit willen waarmaken, vraagt dat meer kennis en expertise op alle scholen, wat maakt dat de ondersteuningsmogelijkheden in de regio toenemen. Met een sterke basisondersteuning op scholen trachten we meer kinderen ondersteuning te kunnen bieden in het reguliere onderwijs.

Een concrete grens?

We hebben geprobeerd concrete afspraken over basisondersteuning op te stellen, die scholen tegelijkertijd voldoende ruimte geeft om zelf invulling te geven aan de manier waarop ze de afgesproken ondersteuning aan leerlingen bieden. Deze set afspraken dient als kapstok om de ondersteuning vorm te geven binnen jouw school. Bij het lezen van de afspraak is het goed om in het achterhoofd te houden dat een messcherpe grens tussen basis- en extra ondersteuning nooit te trekken valt. Altijd zal er een grijs gebied blijven bestaan waar de context bepaalt of een bepaalde soort of mate van ondersteuning **haalbaar** is of niet. De afspraak moet in dat licht bezien worden: deze probeert een zo helder en werkbaar mogelijk **ankerpunt** te schetsen voor argumentering of je als school iets wél of níet redt.

A | Basiskwaliteit

Het fundament voor passend onderwijs is *goed onderwijs*. De meest fundamentele en breedst gedeelde definitie daarvoor is de basiskwaliteit zoals vastgelegd in het onderzoekskader van de onderwijsinspectie. Hierin staan de eisen en (voorwaardenscheppend) aanbod beschreven die behoren tot de standaard opdracht van elke school en die voor 80-90% van de leerlingen voldoende basis bieden voor een succesvolle schoolloopbaan. De *basisondersteuning* is gericht op de leerlingen die meer nodig hebben dan de basiskwaliteit. We bouwen de basisondersteuning daarom op *bovenop* de basiskwaliteit. Dat vraagt dat die basiskwaliteit een sterk fundament biedt. We spreken daarom af dat elke school minimaal een *voldoende scoort* op de kwaliteitsgebieden en standaarden uit het Onderzoekskader 2021 PO van de onderwijsinspectie. De school voldoet daarmee aan de basiskwaliteit. De beoordeling hiervan is aan de onderwijsinspectie binnen de kaders van haar structurele bestuurs- en incidentele schoolonderzoeken.

De basiskwaliteit is breed en omvat veel thema's. Ondanks dat veel van die thema's een hele belangrijke voorwaarde zijn voor het kunnen bieden van passend onderwijs, worden ze niet allemaal apart *expliciet* beschreven in deze afspraak.

Het gaat dan bijvoorbeeld om de volgende thema's:

- Kwalitatief goed taal-, spelling-, reken-, lees- en zaakvakonderwijs en het bieden van een krachtige/rijke leeromgeving;
- Het behalen van resultaten die op basis van de schoolpopulatie te verwachten mogen zijn;
- Het volgen van de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen met een leerlingvolgsysteem;
- Goed klassenmanagement;
- Een sterk pedagogisch klimaat, groepsvorming en sociaal-emotioneel leren;
- Kunnen differentiëren en het kunnen opstellen van een eigen leerlijn.
- De (continue) ontwikkeling en professionalisering van het team.

B | Ondersteuningsstructuur op school

Een goede ondersteuningsstructuur op school zorgt ervoor dat ondersteuningsvragen van leerlingen tijdig gesignaleerd worden en dat er vanuit die signalering zo snel mogelijk passende ondersteuning wordt geboden. Dat vraagt om een handelings- en opbrengstgerichte basishouding in het team en om pedagogisch partnerschap met ouders en belangrijke ketenpartners als de jeugdhulpverlening en jeugdgezondheidszorg.

Een aantal elementen hiervan komt reeds voor in het waarderingskader van de inspectie onder kwaliteitsgebied 'OP6 Samenwerking'. Omdat de ondersteuningsstructuur randvoorwaardelijk is voor het bieden van goede ondersteuning, werken we deze elementen echter gedetailleerder uit binnen de basisondersteuning.

▪ **Handelingsgericht en opbrengstgericht (samen)werken**

De school heeft de leerlingondersteuning ingericht volgens de standaarden en cyclus van opbrengstgericht en handelingsgericht werken:

- Leerkrachten verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen.
- Leerkrachten bekijken en bespreken de wisselwerking tussen de leerling, de leerkracht, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.
- Leerkrachten reflecteren op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op het gedrag van leerlingen, ouders en collega's.
- Leerkrachten zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben.
- Leerkrachten benoemen ambitieuze, concrete en reële doelen voor de lange (einde schooljaar) en de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen, ouders en collega's.
- Leerkrachten stellen planmatig doelen op voor de aanpak voor de groep, niveaugroepen en waar nodig voor een individuele leerling.
- Leerkrachten bespreken binnen een vaste structuur regelmatig hun vragen betreffende het planmatig werken met het teamlid dat de interne begeleiding uitoefent.
- De teamleden zoeken, benoemen en benutten de sterke kanten en interesses van de leerlingen, leerkrachten, ouders en het schoolteam.
- De teamleden zijn open naar collega's, leerlingen en ouders over het werk dat gedaan is of wordt. Motieven en opvattingen worden daarbij inzichtelijk gemaakt.

▪ **Educatief partnerschap**

- Leerkrachten werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundigen en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak. Ouders zijn in principe altijd aanwezig bij belangrijke besprekingen over hun kind.
- Leerkrachten werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen waar mogelijk bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen.

▪ **Ondersteuningsstructuur en multidisciplinair overleg**

- De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor het team duidelijk. De school heeft heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.
- De school vraagt bij aanmelding altijd naar de sociaal-emotionele- en cognitieve ontwikkeling van een leerling op de voorschoolse voorziening. Er vindt een overdracht plaats tussen voorschool en basisschool.

- De school is in staat om een multidisciplinair overleg (OT) te organiseren voor een leerling. Tijdens dit brede overleg wordt met ouders en alle noodzakelijke professionals onder regie van de school een integrale oplossing gezocht.
  - De school onderhoudt reguliere contacten met jeugdhulp (CJG/wijkteam), jeugdgezondheidszorg, leerplicht en huisartsen en kan ieder van hen indien nodig snel benaderen voor advies en/of deelname aan een multidisciplinair overleg.
  - De school onderhoudt een intensieve en structurele samenwerkingsrelatie met de jeugdhulpverlening (wijkteam gemeente / CJG) en zij geven gezamenlijk vorm aan integraal arrangeren bij ondersteuningsvragen die een combinatie van op onderwijsondersteuning, jeugdhulp en zorg vragen.
  - De school zorgt ervoor dat leerlingen zoveel mogelijk een stem hebben in (de belangrijke keuzes omtrent) hun eigen ondersteuningsproces.
- **Interne begeleiding**
- De school beschikt over een intern begeleider of een andere specialist om de interne begeleiding uit te voeren. Deze specialist:
- Heeft overzicht over en heeft zicht op de (ontwikkeling van de) schoolpopulatie en leerlingen.
  - Vervult de regierol voor ondersteuningsprocessen in de school, wanneer er sprake is van een onderwijsondersteuningsvraag¹.
  - Is aanspreekpunt en coach voor leerkrachten rondom vraagstukken over leerlingondersteuning.
  - Is in staat om, in samenspraak met de leerkracht en in afstemming met ouders, een OPP op te stellen voor leerlingen die (extra) ondersteuning nodig hebben.
  - Houdt in samenwerking met de directeur van de school de professionalisering van het team op peil.
  - Bewaakt de kwaliteitszorg op school.
  - Heeft een dusdanige betrekkingsovervang dat zij voldoende tijd heeft om bovenstaande taken uit te voeren.

---

¹ De regie ligt bij gemeente/CJG als zorg voorliggend is.

C | Preventieve interventies en licht ondersteuningsaanbod

Licht aanbod en preventieve interventies vormen de belangrijkste basis voor passend onderwijs in de scholen. Het zijn de zaken die een school kan organiseren als de 'reguliere' mogelijkheden (de basiskwaliteit) niet meer voldoende zijn om een leerling verder te helpen in zijn of haar ontwikkeling. Veel aanbod en interventies die in dit hoofdstuk beschreven staan liggen dan ook logisch in het verlengde van datgene wat de inspectie in het kader van de basiskwaliteit van iedere school vraagt. Binnen ZOUT maken we afspraken over het beschikbare aanbod / beschikbare interventies voor de volgende ondersteuningsvragen:

- I. Lees- en spellingsproblemen
- II. Rekenproblemen
- III. Cognitief (ver) bovengemiddeld
- IV. Cognitief (ver) ondergemiddeld
- V. Gedrag en sociaal emotionele ontwikkeling
- VI. Fysieke beperkingen, medisch handelen en langdurige zieke leerlingen

Voor elk van deze zeven ondersteuningsvragen maken we telkens afspraken op **6 dimensies**:

- De **expertise** die een school heeft of (extern) inroept
- Het **aanbod** dat een school biedt
- De **protocollen** die een school heeft en gebruikt
- De **materialen** waarover een school kan beschikken
- De **fysieke ruimten/voorzieningen** die een school heeft
- De **randvoorwaarden** waaronder de school deze ondersteuning kan bieden

Omvang

Een laatste (zevende) dimensie is de omvang, dat wil zeggen: het *aantal* leerlingen dat een dergelijke ondersteuningsvraag heeft. Binnen ZOUT kiezen we ervoor om in het kader van de basisondersteuning voor geen enkele ondersteuningsvraag te werken met een maximum aantal leerlingen per groep of school. Op het moment dat het aantal leerlingen met een ondersteuningsvraag de draagkracht van de groep/school in termen van basisondersteuning overstijgt (en dit dus met behulp van extra ondersteuning wordt opgelost) moet de school in staat zijn dit te kunnen beargumenteren. Dit is afhankelijk van bijvoorbeeld de ervaringen van de leerkracht en de mate en aard van (de combinatie van) ondersteuningsvragen per klas.

What's in a name?

Goed om te onthouden bij het lezen van de afspraken is dat we in het beschrijven ervan altijd aangewezen zijn op het gebruik van algemene taal en begrippen. Scholen verschillen echter sterk in welke naam ze aan specifieke zaken geven. Een **protocol** kan soms ook gewoon een afspraak of een handelingskader heten. Een specialist kan ook een deskundige heten, of een externe ondersteuner. Probeer bij het lezen te bedenken dat we deze afspraken vooral maken omdat we voor leerlingen (en ouders, en collega-scholen, en het swv als wegwijzer) een gelijke basis aan mogelijkheden willen realiseren. Die mogelijkheden mogen van plek tot plek best anders heten, als ze maar hetzelfde bereiken.

Meerdere ondersteuningsvragen

Soms hebben leerlingen op meerdere vlakken (basis)ondersteuning nodig, bijvoorbeeld voor zowel lees- en spellingsproblemen als rekenproblemen. De school bepaalt (in samenspraak met ouders) welke ondersteuningsvraag voorliggend is, wat de leerling nodig heeft en welke ondersteuning als eerst wordt ingezet. Het kan immers zo zijn dat het bieden van verschillende typen ondersteuning te veel is voor de leerling en daarom gekozen wordt om eerst te starten met het oppakken van de voorliggende hulpvraag.

I Lees- en spellingsproblemen

Wat valt onder de basisondersteuning?

- **Expertise:**
  - Leerkrachten zijn in staat om lees- en spellingsproblemen, welke kenmerkend kunnen zijn voor dyslexie, te signaleren. De school is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren;
  - De school kan een beroep doen op een taal/lees- of dyslexiespecialist (bv. een intern begeleider met deze specialisatie, remedial teacher of een externe specialist), die leerkrachten kan adviseren over ondersteuningsbehoeften op het gebied van lezen, spelling en dyslexie.
- **Aanbod:**
  - De school is in staat om leerlingen te ondersteunen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van lezen en spelling en dyslexie op *zorgniveau 1* (goed lees- en spellingsonderwijs in de klas), *zorgniveau 2* (extra begeleiding in de klas) en *zorgniveau 3* (specifieke leerlinggerichte interventie) volgens één van de Protocollen Leesproblemen en Dyslexie;
  - De school is in staat om een leerlingdossier op te bouwen dat bruikbaar is als onderbouwing voor diagnostiek en behandeling van Ernstige Dyslexie (ED).
- **Protocol:**
  - De school beschikt over de Protocollen Leesproblemen en Dyslexie, teamleden kennen de inhoud en kunnen de protocollen toepassen in de eigen onderwijspraktijk.
- **Materialen:**
  - De school is in staat om bestaand lesmateriaal aan te passen (bv. vergroten van letters of contrast, aangepaste leer- en werkboeken);
  - De school is in staat om aanpassingen in het onderwijs- of toetsprogramma te doen (bv. langer de tijd bij een toets);
  - De school is in staat om basale hulpmiddelen in te zetten (bv. leesliniaal, dyslexie compenserende software, daisy speler);
  - De school beschikt over (een) remediërende aanpak voor lezen en voor spelling.
- **Fysieke ruimte:**
  - De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte voor begeleiding van individuele of kleine groepen leerlingen.
- **Randvoorwaarden:**
  - De school is in staat ouders te verwijzen naar de juiste partijen voor een diagnose en behandeling (ondersteuning niveau 4).

Wat valt niet onder de basisondersteuning?

- Ernstige Dyslexie (ED) valt niet onder de basisondersteuning. De ondersteuning hiervoor (niveau 4) wordt na diagnose ingezet door een specialistische zorgaanbieder en bekostigd door de gemeente.
- Specialistische dyslexiebehandeling door een particuliere organisatie voor leerlingen zonder de diagnose ED valt niet onder de basisondersteuning.

II Rekenproblemen

Wat valt onder de basisondersteuning?

- **Expertise:**
  - Leerkrachten zijn in staat om (ernstige) rekenwiskunde-problemen, welke mogelijk kenmerkend kunnen zijn voor dyscalculie, te signaleren. De school is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren;
  - De school kan een beroep doen op een rekenspecialist (bv. een intern begeleider met deze specialisatie, remedial teacher of specialist van buitenaf), die leerkrachten kan adviseren over ondersteuningsbehoeften op het gebied van rekenen, wiskunde en dyscalculie.
- **Aanbod:**
  - De school is in staat om leerlingen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van rekenen, wiskunde en dyscalculie passende ondersteuning en begeleiding te bieden in *fase groen* (goed gedifferentieerd rekenonderwijs in de klas), *fase geel* (begeleiding van leerlingen met geringe rekenwiskunde problematiek op specifieke deelgebieden) en *fase oranje* (begeleiding ernstige rekenwiskunde problematiek) volgens het Protocol Ernstige RekenWiskundeproblemen en Dyscalculie (ERWD).
- **Protocol:**
  - De school beschikt over het Protocol Ernstige Reken-Wiskundeproblemen en Dyscalculie, teamleden kennen de inhoud en kunnen het protocol toepassen in de eigen onderwijspraktijk.
- **Materialen:**
  - De school is in staat om bestaand lesmateriaal aan te passen;
  - De school is in staat om aanpassingen in het onderwijs- of toetsprogramma te doen (bijvoorbeeld langer de tijd bij een toets, extra beurten in de klas, kladpapier of rekenmachine gebruiken);
  - De school is in staat om basale hulpmiddelen in te zetten (bv. passend modelmateriaal, telraam).
- **Fysieke ruimte:**
  - De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte voor begeleiding van individuele of kleine groepen leerlingen.
- **Randvoorwaarden:**
  - De school is in staat ouders te verwijzen naar de juiste partijen voor een diagnose (*erwd-indicatie* tot en met groep 5 of dyscalculieverklaring vanaf groep 6) en behandeling (ondersteuning *fase rood*).

Wat valt niet onder de basisondersteuning?

- Het ondersteunen van leerlingen in fase rood van het protocol ERWD valt niet onder de basisondersteuning. Voor het ondersteunen van leerlingen in deze fase geldt dat een specialistisch (extern) behandelaar in overleg met de school komt tot een handelingsplan (als onderdeel van een OPP).

III Cognitief (ver) bovengemiddeld

Wat valt onder de basisondersteuning?

- **Expertise:**
  - Leerkrachten zijn in staat om signalen van verschillende vormen van (hoog)begaafdheid en onderpresteren vroegtijdig te signaleren. De school is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren;
  - De school is in staat om goed in te kunnen schatten en te onderbouwen of versnellen (een klas overslaan) past bij de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling;
  - De school kan een beroep doen op een specialist meer- en hoogbegaafdheid.
- **Aanbod:**
  - De school is in staat om op de lesstof te differentiëren door deze te compacten en/of op inhouds- en vaardigheidsdoelen te verrijken, passend bij het ontwikkelingsniveau en ontwikkelingssnelheid en de identiteit van de leerling;
  - In elke bouw is er een bewuste aanpak t.a.v. differentiatie in dagrooster, lesdoel, dagtaak, weektaak en instructie;
  - De school is in staat om begeleiding te bieden in metacognitieve vaardigheden (executieve functies, studie- en planvaardigheden, leren leren) en in sociaal-emotionele ontwikkeling;
  - De school is in staat om op regelmatige basis, al dan niet in samenwerking met andere scholen, contactmomenten en samenwerkmomenten voor hoogbegaafde leerlingen te realiseren.
- **Protocol:**
  - De school heeft beleid voor (hoog)begaafden: de doelgroep is gedefinieerd, afspraken over signalering en begeleiding zijn vastgelegd, afspraken over eigenaarschap en communicatie zijn beschreven.
- **Materialen:**
  - -
- **Randvoorwaarden:**
  - Kinderen met een eigen leerlijn hebben een ononderbroken ontwikkeling. Zodra hier niet (meer) aan wordt voldaan, vraagt dit evaluatie en extra ondersteuning (al dan niet in samenwerking met het samenwerkingsverband in een adviserende rol).

Wat valt niet onder de basisondersteuning?

- Onderwijs aan en begeleiding van hoogbegaafde leerlingen die *tevens* een andere complexe stevige ondersteuningsvraag hebben valt niet onder de basisondersteuning.

IV Cognitief (ver) beneden gemiddeld

Wat valt onder de basisondersteuning?

- **Expertise:**
  - Leerkrachten zijn in staat om signalen van een beneden gemiddelde intelligentie of een lichte verstandelijke beperking (IQ tussen ca. 50 en 70 + achterstand in adaptief functioneren) vroegtijdig te signaleren. School is in staat om tijdig en adequaat (met hulp van collega's of externe professionals) op deze signalen te reageren;
  - Leerkrachten zijn in staat om opvallende (discrepanties tussen) sterktes en zwaktes in de verschillende taken te herkennen.
- **Aanbod:**
  - Leerkrachten streven ernaar om niveau en verwerking (instructie, feedback, oefeningen) van de lesstof te differentiëren op minimaal 3 niveaus (bv. m.b.v. IGDI-model);
  - Leerkrachten zijn in staat om, samen met de IB-er, voor een leerling een eigen leerlijn op te stellen;
  - De school kan ondersteuning inzetten bij leerachterstanden.
- **Protocol:**
  - De school volgt en evalueert systematisch de leerling ontwikkeling met het leerlingvolgsysteem.
- **Materialen:**
  - De school beschikt over lesmateriaal dat aansluit bij differentiatie in de lesstof;
  - De school beschikt over remediërende methoden.
- **Fysieke ruimte:**
  - De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte voor begeleiding van individuele of kleine groepen leerlingen.
- **Randvoorwaarden:**
  - Kinderen met een eigen leerlijn hebben een ononderbroken ontwikkeling. Zodra hier niet aan wordt voldaan, vraagt dit evaluatie en inschakeling van extra ondersteuning.

Wat valt niet onder de basisondersteuning?

- Onderwijs aan en begeleiding van leerlingen die naast een beneden-gemiddelde intelligentie of licht verstandelijke beperking *tevens* stevige ondersteuningsvragen op het gebied van gedrag of sociaal-emotionele ontwikkeling hebben valt niet onder de basisondersteuning.
- Onderwijs aan en begeleiding van leerlingen met lichte tot ernstige verstandelijke beperking (een totaal IQ van <70) valt niet onder de basisondersteuning.
- Onderwijs aan en begeleiding van leerlingen met het syndroom van Down valt niet onder de basisondersteuning. Wel spreken we af dat scholen dit met behulp van extra ondersteuning moeten kunnen realiseren. Scholen worden expliciet aangemoedigd om zich hierin te ontwikkelen, zodanig dat dit in de nabije toekomst wél onderdeel van de basisondersteuning kan worden.

V Gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling

Wat valt onder de basisondersteuning?

▪ **Expertise:**

- Leerkrachten kunnen bedreigingen in de sociaal-emotionele ontwikkeling signaleren;
- Leerkrachten zijn in staat om normale en afwijkende/problematische gedragingen, (zowel internaliserend als externaliserend) die de ontwikkeling in de weg staat, van elkaar te onderscheiden;
- Leerkrachten zijn bekend met de verschillende executieve functies, weten hoe deze het leerproces beïnvloeden en zijn in staat om een achterlopende ontwikkeling op één of meerdere executieve functies te herkennen;
- De school kan een beroep doen op een gedragspecialist die leerkrachten kan adviseren over ondersteuningsbehoeften op het gebied van gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en executieve functies. Dit kan een intern begeleider zijn met een extra cursus/opleiding voor internaliserend- en externaliserend gedrag, een schoolmaatschappelijk werker of orthopedagoog/psycholoog. De school heeft deze expertise in principe zelf in huis en weet anders waar dit (direct) gehaald kan worden.

▪ **Aanbod:**

- De school zet in op preventie van gedragsproblemen door het hanteren van heldere (gedrags)regels en voorbeeldgedrag van leerkrachten;
- Scholen maken gebruik van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem (bv. ZIEN! of SCOL) om de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen (waaronder ontwikkeling in de executieve functies) te volgen;
- De school maakt gebruik van een programma/aanpak op het gebied van sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen;
- De school is in staat om leerlingen te begeleiden met lichte ondersteuningsbehoeften op het gebied van zowel internaliserend- als externaliserend gedrag;
- De school heeft (proces)afspraken met de jeugdhulpverlening en jeugdgezondheidszorg over doorverwijzing naar relevant aanbod en trainingen (bv. weerbaarheid, faalangst, etc.);
- Alle leerkrachten zijn in staat om de oefening van (ontbrekende) executieve functies een plek te geven in het reguliere onderwijsprogramma, bv. door middel van aanpassen van instructie, taken en opdrachten (korter, eenduidiger);
- de school is in staat om ondersteuning en begeleiding te bieden bij het trainen van executieve functies.

▪ **Protocol:**

Alle scholen beschikken over en zijn bekend met de inhoud van de volgende protocollen:

- Anti-pest (sociale veiligheid);
- Meldcode kindermishandeling;
- Verwijsindex.

▪ **Materialen:**

- De school maakt gebruik van een SOVA-methode en antipest programma.

▪ **Fysieke ruimte:**

- De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een plek waar leerlingen prikkelarm kunnen werken, een time-out kunnen krijgen of waar door externe professionals met de leerling gewerkt kan worden.

▪ **Randvoorwaarden:**

- De school is in staat ouders te door te wijzen naar de juiste partijen voor diagnose en behandeling.

Wat valt niet onder de basisondersteuning?

- Zware gedragsproblematiek die de leerling belemmert om in een klas met 20-30 leerlingen te functioneren.
- Leerlingen waarbij, naast een diagnose op het gebied van gedrag, tevens sprake is van bijv. een leerstoornis, taalstoornis of stoornis op het gebied van cognitieve capaciteiten (comorbiditeit, bv. ZMOLK).
- Leerlingen die (tijdelijk) een gevaar voor zichzelf, klasgenoten en/of personeel vormen.

VI Fysieke beperkingen, medisch handelen en begeleiding van langdurig zieke leerlingen

Wat valt onder de basisondersteuning?

- **Expertise:**
  - De school kan gebruik maken van het netwerk Ziezon en kan in het geval van een chronisch zieke leerling of een leerling die in het ziekenhuis is opgenomen een consulent OZL inzetten voor advies over aanpassingen van het onderwijs op de situatie.
- **Aanbod:**
  - De school is in staat om te organiseren dat, *met toestemming van ouders*, de volgende medische handelingen die niet vragen om een BIG-registratie uitgevoerd kunnen worden: toedienen van orale medicatie (w.o. ‘puffen’), geven van sondevoeding, toedienen van diabetesmedicatie en controle van glucosewaarden;
  - De school is in staat om afspraken met ouders omtrent en expliciete toestemming van ouders voor uitvoering van medische handelingen of het toedienen van medicijnen vast te leggen in een overeenkomst of verklaring;
  - De school is in staat om een langdurig zieke leerling op een alternatieve wijze te betrekken bij de dagelijkse didactische, pedagogische en sociale onderwijspraktijk (bv. met Klasgenoot/ KlasseContact);
  - Uitgangspunt is dat er voor de leerling *ondanks de ziekte* sprake blijft van een doorgaande (leer)lijn op sociaal en onderwijskundig gebied.
- **Protocol:**
  - De school is bekend met het stroomschema zorg op school en kan dit toepassen bij het organiseren van passende ondersteuning voor leerlingen;
  - De school beschikt over een protocol medisch handelen en medicijnverstrekking waarvan alle teamleden de inhoud kennen. Hierin staat tenminste opgenomen wat het beleid/protocol van de school is:
    - Als een leerling ziek wordt op school;
    - Met betrekking tot het bewaren en toedienen van medicijnen;
    - Met betrekking tot het uitvoeren van medische handelingen (niet-BIG en BIG).
- **Materialen:**
  - -
- **Fysieke ruimte:**
  - De school beschikt over een afgesloten plek voor het bewaren van medicijnen en heeft afspraken gemaakt over het beheer hiervan;
  - De school kan (in de school of erbuiten) beschikken over een aparte ruimte waar behandelingen (bv. logopedie) en medische handelingen (door eigen personeel of externen) kunnen worden uitgevoerd;
  - De school is toegankelijk voor leerlingen met een lichamelijke of motorische beperking, waaronder tenminste wordt verstaan: rolstoeltoegankelijkheid van het gebouw, aanwezigheid van een (trap)lift en de aanwezigheid van aangepast sanitair².
- **Randvoorwaarden:**
  - Leerkrachten kunnen (onder arbeidsrecht) nooit verplicht worden tot het uitvoeren van een medische handeling, ook al is het een afspraak binnen de basisondersteuning. Voor de bovenstaande afspraken met betrekking tot medische handelingen geldt dus altijd: ja, tenzij.

---

² De enige uitzondering op deze verplichting betreft situaties waarin het **bestaande** schoolgebouw dusdanige beperkingen kent in ruimte of constructie dat deze functionaliteiten simpelweg niet (veilig) te realiseren zijn.

Wat valt niet onder de basisondersteuning?

- Medische handelingen die vragen om een BIG-registratie (voorbehouden handelingen) vallen niet onder de basisondersteuning. Als de school in staat is een/enkele van deze handelingen uit te voeren (als een BIG-geregistreerde professional een leerkracht hiertoe bekwaam acht), neemt zij dit op in het protocol medisch handelen. Uitvoeren van voorbehouden handelingen vereist altijd toestemming van de ouders.
- (Fysieke) aanpassingen voor leerlingen met een visuele (cluster 1) of auditieve/communicatieve beperking (cluster 2) vallen niet onder de basisondersteuning. Deze aanpassingen worden in principe gerealiseerd in samenspraak met (ambulante begeleiders) van cluster 1 (Bartimeus, Visio) en cluster 2 (Kentalis, Auris).

D | Monitoring en ontwikkeling

Basisondersteuning moet door alle scholen binnen ZOUT geboden kunnen worden. Het is belangrijk dat scholen en besturen er van elkaar op aan kunnen dat dit ook daadwerkelijk het geval is.

Ook is het belangrijk om in beeld te krijgen waar het realiseren van basisondersteuning goed gaat en waar het beter kan, zodat er actief geholpen kan worden door de schoolbesturen of ZOUT. Zo blijven we ons ontwikkelen in het belang van de leerling. Om dat in- en overzicht te garanderen maken we een aantal afspraken over het monitoren van de (ontwikkeling van de) basisondersteuning:

- Omdat de onderwijsinspectie niet meer standaard vierjaarlijks elke school bezoekt, heeft ZOUT geen zicht op de ontwikkeling van de basiskwaliteit op de individuele scholen. Een aantal elementen van de basiskwaliteit is echter specifiek in het kader van onderwijsondersteuning (aanbod en route) van zo'n groot belang, dat dat zicht wel noodzakelijk is. Dit betreft de standaarden OP1 (Aanbod), OP2 (Zicht op ontwikkeling, OP3 (pedagogisch-didactisch handelen), VS1 (Veiligheid) en VS2 (Schoolklimaat) en BKA2 (Uitvoering en kwaliteitscultuur). Binnen ZOUT spreken we daarom af dat we voor deze standaarden werken met een zelfevaluatie die de scholen eens per twee jaar invullen. Op die manier is het mogelijk om op het niveau van ZOUT uitspraken te doen over de ontwikkeling van deze standaarden en passende stimulering en facilitering te ontwikkelen. De opbrengsten van die zelfevaluatie worden door ZOUT geanalyseerd en resultaten worden (geanonimiseerd) gedeeld met schoolbesturen en hun scholen en gebruikt voor verbetering van beleid.
- Ondersteuningsvragen die onder de basiskwaliteit of basisondersteuning vallen, vormen in principe geen basis voor het inzetten van extra ondersteuning op school, het gebruik maken van een arrangement of het verwijzen van een leerling naar het speciaal (basis)onderwijs. Binnen ZOUT spreken we af dat bij inzet van extra ondersteuning (OPP) en het aanvragen voor arrangementen en/of toelaatbaarheidsverklaringen daarom expliciet uit het leerlingdossier blijkt dat de (relevante elementen uit de) basisondersteuning op de school zijn ingezet en dat deze kwalitatief op orde zijn. Dit is waardevol voor de inhoudelijke verantwoording van ondersteuningsmiddelen en kan een belangrijke rol spelen in het bestuurlijk gesprek over het naleven van de afspraak.